

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-44>

Тамар'янська Ольга, студентка магістратури кафедри ТІМ НАОМА  
(науковий керівник: кандидат мистецтвознавства, доцент О. Ю. Денисюк)

## Володимир Чепелик та його учні: вплив та новаторство

**Ключові слова:** українська скульптура, композиція, оточення, творча спадщина, монумент, вплив.

Olha Tamarianska, MA student, NAFAA  
(academic mentor: Associate Professor Olha Denysiuk)

## Volodymyr Chepelyk and his disciples: influence and innovation

**Abstract.** The purpose of this report is to substantiate the innovation of Volodymyr Chepelyk, to identify the main features inherent in his work and to study their influence on the art of Ukrainian sculpture on the example of the artist's students.

**Key words:** Ukrainian sculpture, composition, environment, creative heritage, monument, impact.

Попри новаторство Володимира Андрійовича Чепелика в глобальній сцені української скульптури, впливовий доробок, активну академічну та педагогічну діяльність, його життя та творчість за винятком стислого життєпису майже не задокументовані. Митець уникав публічного розголосу, тому переважно не давав інтерв'ю, а три тисячі примірників книги, присвяченій його біографії, були викуплені родиною, через що так і не вийшли в світ. Чепелик творив у напрямках монументальної і станкової пластики наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст., присвятив значну долю свого життя підготовці скульпторів у навчальній майстерні Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, з 1990 р. – голова Національної спілки художників України. Доречним є порівняння кількості оприлюднених праць, присвячених майстрам, які поділяють нішу його культурного та академічного походження – таким як Василь Бородай, Володимир Шевченко, Олексій Леонов. На відміну від своїх однодумців та колег, сам Чепелик, будучи унікальною, новаторською для вітчизняної скульптури постаттю, донині залишається в тіні.

Чи не найбільш визначною характеристикою творчості Володимира Чепелика можна вважати просторові вирішення його робіт. У першу чергу ім'я В. Чепелика як в колах мистецької і культурної еліти України, так і в пересічних споглядачів асоціюється з монументалізмом (пам'ятники М. Грушевському, Т. Шевченку, корабелам, декабристам тощо). Унікальною властивістю монументальних ансамблів митця є їх наближений до натурального розмір, що вносить певну ідеологічність до жанру та зображених сюжетів: пам'ять про видатних людей руками Чепелика увічнена без надмірної, характерної радянській ері культовості, але з неймовірною повагою. Такий суперечливий в рамках жанру нюанс

**Section 2.** Methods of teaching specialised disciplines in higher art education institutions and problems of contemporary art education

не применшує значимість видатних історичних подій, а навпаки, здатний викликати в глядачі необхідний для монументу емоційний резонанс.

З точки зору концептуальної складової для монументаліста В. Чепелика, як правило, характерні принципи станкової пластики: реалістичність розмірів, високий рівень деталізації, наявність поглибленого сюжетного змісту тощо – ці особливості знаходять втілення в пам'ятниках М. Яковченку, О. Гончару, Т. Шевченку, Т. Бульбі. В них, як і в багатьох інших роботах, автор звертається до елемента інтерактивності, зображаючи своїх героїв сидячими на лавках або валунах місцевих парків, скверів та алей. Цей сюжет повсякчас супроводжується достатньою кількістю вільного для сидіння місця поруч з монументом, що створює не лише органічне вписування скульптури в оточуючий її простір, а й діалог з глядачем.

Розглянувши зазначені вище пам'ятки, можна окреслити сукупність їх спільних ознак: природні просторово-композиційні рішення, невимушені, але високо автентичні характери образів, виклад певного сюжету за допомогою унікальних ідентифікаторів постаті, взаємодія загальної форми та постаменту з оточенням. Отже, стиль В. Чепелика пропонує споглядачу діалог і легкість сприйняття в усіх жанрах та стилях з широкого арсеналу майстра. Як історично значущі постаті у ваговитому монументалізмі, так і романтично, буденно змальовані діячі театру і кіно в виконанні Чепелика віднаходять своє місце на вулицях і парках серед нас.

